

Saṅgārava Sutta – Rozprava Saṅgāravovi

"*Saṅgārava Sutta*" se ve starověkých Páli spisech nachází celkem sedmkrát. *Saṅgārava Sutta Madždžhima Nikájí* č. 100 se ale nikde neopakuje po druhé, přesto je ale v *Samjutta Nikájí* doplňující verze. Bráhma Saṅgārava v *suttě Madždžhima Nikájí* se zdá být jiný než ti zmínění v ostatních rozpravách. Viz níže o čem jsou ty jiné *Saṅgārava Suttý* a kde konkrétně se nachází.

SN 1.7.2.11. Saṅgārava Sutta – ct. Ánanda vidí bráhma (podle Komentáře se jednalo o kamaráda z Ánandova lajckého života) při tom co se ten bráhma nadšeně věnoval rituální očištění vodou. Ct. Ánanda pak žádá Buddhu aby jeho kamarádovi učil Dhammu, načež Buddha přistoupí k tomu bráhmaovi, zarecituje verš Dhammy o výhodách etického života, a ten bráhma se pak rozhodne být následovníkem Buddhy na celý život.

SN 5.2.6.5. Saṅgārava Sutta & *AN 5.4.5.3. Saṅgārava Sutta* – podrobnosti o bráhmaovi Saṅgāravovi nejsou zmíněny ani ve verzi *Samjutta Nikájí*, ani *Aṅguttara Nikájí*, ale je možné že se jedná o téhož bráhma Saṅgāravu jako v předešlé *Saṅgārava Suttě Samjutta Nikájí*, tj. *SN 1.7.2.11. Saṅgārava Sutta*. Zde se bráhma ptá Buddhy proč se některé texty těžko naučené nazpaměť pamatují snadno, zatímco se jiné texty, které se naučily snadno, rychle zapomenou. Buddha pak vysvětluje, že to záleží na přítomnosti pěti překážek mysli (tj. smyslná žádostivost, zlovůle, únava a lenost, neklid a obava, a pochybnost.)

AN 3.2.1.10. Saṅgārava Sutta – Bráhma Saṅgārava přistoupí k Buddhovi s nápadem, že ti kdo se věnují rituálnímu obětování a pobízí němu ostatní, přináší prospěch mnoha živým bytostem, zatímco ti kdo se stanou askety přináší prospěch pouze sobě. Buddha pak vysvětluje že On sám přináší prospěch mnoha sta tisícům živých bytostí učením nepřekonatelného završení duchovního života. Ct. Ánanda se pak ptá toho bráhma který z těch dvou (rituální oběti či asketický život) se mu zdá snazší a méně škodlivý, načež bráhma odmítá odpovědět. Buddha pak bráhmaovi vysvětlí tři nadpřirozené schopnosti ((1) zmnožování sebe sama, změna živlů, (2) telepatie, a (3) učení etického života) a přiznává že On i mnoho Jeho žáků těch nadpřirozených schopností dosáhli. Bráhma se pak stává následovníkem Buddhy na celý život. Podle Komentáře, bráhma Saṅgārava byl vedoucím staveb ve městě Rádžagaha.

AN 10.3.2.5. Saṅgārava Sutta – Z tohoto textu se o bráhmaovi Saṅgāravovi nedozvídáme žádné podrobnosti. Bráhma přistoupí k Buddhovi a ptá se Ho co je to "břeh na této straně" a "vzdálený břeh". Buddha pak vysvětluje, že špatné následování členů Osmičlenné Stezky je "břeh na této straně", kdežto správné následování členů Osmičlenné Stezky je "vzdálený břeh". (Zde se "vzdáleným břehem" míní překonání veškerého utrpení a zrození, dosažení nejvyššího Osvícení.) Rozprava pak končí chvalozpěvem o Osvícených bytostech.

AN 10.4.2.3. Saṅgārava Sutta – Ani zde nenacházíme žádné podrobnosti o bráhmaovi Saṅgāravovi. Zdá se být jinou verzí předchozí rozpravy, tj. *Saṅgārava Sutta* v *AN 10.3.2.5*. I zde se bráhma ptá Buddhy co je to "břeh na této straně" a "vzdálený břeh". Buddha zde odpovídá, že "břeh na této straně" je porušování pěti pravidel (tj. zabíjení, kradení, cizoložství, lhaní, a pití alkoholu); a že "vzdálený břeh" je následování pěti pravidel (tj. nezabíjení, nekradení, necizoložení, nelhaní, a nepití alkoholu). Rozprava končí stejným chvalozpěvem jako *Saṅgārava Sutta* v *AN 10.3.2.5*.

Doplňující verzi *Madždžhima Nikāyi Saṅgārava Suttý* je *SN 1.7.1.1. Dhanaṇḍžānī Sutta*, která popisuje jak manžel bráhmanky Dhanaṇḍžānī přistoupil k Buddhovi se záměrem Ho usvědčit z chyby, kdežto *Saṅgārava Sutta Madždžhima Nikájí* popisuje jak se nejmladší bratr jejího manžela, bráhma Saṅgārava, dotazoval Buddhy na Jeho moudrost. Po jejich pokusech vyzkoušet Buddhu oba požádali o ordinaci za Buddhovy žáky, mnichy, a brzy poté se stali Arahanty. Velká část Komentáře k *Dhanaṇḍžānī Suttě* je doplňkem k úvodní části *Saṅgārava Suttý*, a proto je ta část zahrnuta v tomto překladu, vsunutá na konec úvodní části.

¹ Skloňuji "nikája" podle vzoru žena, na způsob "Trója", "Mája", "papája", nebo "sója" – z

<https://cs.wiktionary.org/wiki/s%C3%B3ja> – sg. 1. sója, 2. sóji/sóje, 3. sóji/sóje, 4. sóju, 5. sójo, 6. sóji/sóje, 7. sójou ; pl. 1. sóje, 2. sójí, 3. sójím, 4. sóje, 5. sóje, 6. sójích, 7. sójemi. Čti "nykája" - ve výrazech jazyka Páli čti "dy/dý" při psaném "di/dí", "ty/ty" při psaném "ti/tí", a "ny/ny" při psaném "ni/ní", neboť tak je to přejaté z anglického Páli přepisu.

² Čti "dhanaṇḍžány".

Překlad Rozpravy Saṅgāravovi a Příslušných Komentářů

Úvodní Část

<i>MN 100. Saṅgāra Sutta</i>	MN 100. The Discourse to Saṅgāra	MN 100. Rozprava Saṅgāravovi
<i>473. Evaṃ me sutam – ekaṃ samayaṃ bhagavā kosalesu cārikaṃ carati mahatā bhikkhusaṅghena saddhiṃ.</i>	473. Thus was heard by me – on one occasion the Exalted One journeys on a journey in (the kingdom of) Kosala, together with a Community of monks.	473. Takto bylo slyšeno mnou – jednoho času Vznešený putuje na cestě (v království) Kósala, spolu se Společenstvím mnichů.
<i>Tena kho pana samayena dhanañjānī³ nāma brāhmaṇī cañcalikappe⁴ [maṇḍalakappe (sī.), paccalakappe (syā. kaṃ.), caṇḍalakappe (pī.)] paṭivasati abhippasannā buddhe ca dhamme ca saṅhe ca.</i>	At that time, indeed, the brahmin woman named Dhanañjānī dwelled in Cañcalikappa, devoted to the Buddha, the Dhamma, and the Saṅgha as well.	V té době, vskutku, bráhmanka jménem Dhanañdžání ⁵ pobývala v Čaňčalikappě, oddaná Buddhovi, Dhammě ⁶ , a také Saṅghze ⁷ .

<i>MNA 100. Saṅgārasuttavaṇṇanā</i>	Commentary to MN 100. Discourse to Saṅgāra	Komentář k MN 100. Rozprava Saṅgāravovi
<i>473. Evaṃ me sutanti saṅgārasuttam.</i>	473. "Thus was heard by me" means the Discourse to Saṅgāra.	473. "Takto byl slyšeno mnou", (tj.) Rozprava Saṅgāravovi.
<i>Tattha cañcalikappeti evaṃnāmake gāme.</i>	There "Cañcalikappe" means in a village of that name.	Zde "v Čaňčalikappě" je vesnice takového jména.
<i>Abhippasannāti aveccappasādasena pasannā.</i>	"Devoted" means she had unshakeable faith (in the Buddha, Dhamma, and Saṅgha)..	"Oddaná" znamená, že měla neotřesitelnou důvěru (v Buddhu, Dhammu, a Saṅghu).
<i>Sā kira sotāpannā ariyasāvika bhāradvājagottassa brāhmaṇassa bhariyā.</i>	She, indeed, (was) a Stream-Enterer, a Noble Disciple, (and) the wife of the brahmin of Bhāradvāja clan.	Ona, opravdu, (byla) Vstoupivší-Do-Proudu, Ušlechtilou Žákyní, (a) manželkou brahmana z rodu Bhāradvádžů.

³ V sinhálské a PTS verzích je "*dhānañjānī*" (Dhánañdžání).

⁴ V sinhálské verzi je "*maṇḍalakappe*" (v Maṇḍalakappě), v thajské a khmerské je "*paccalakappe*" (v Paččalakappě), a v PTS verzi je "*caṇḍalakappe*" (v Čaṇḍalakappě).

⁵ Bráhmanka Dhanañdžání, jak se dozvídáme z Komentářů, byla Vstoupivší-Do-Proudu (*Sótápanna*), a tím měla neotřesitelnou důvěru v Buddhu, *Dhammu*, a *Saṅghu*.

⁶ tj. Buddhově Učení.

⁷ tj. Společenství mnišských žáků Buddhy, mnichům a mniškám.

<i>So brāhmaṇo pubbe kālena kālaṃ brāhmaṇe nimantetvā tesam sakkāraṃ karoti.</i>	That brahmin (would) previously every now and then invite brahmins (home) and treat them (by meal).	Ten bráhmán původně čas od času zval bráhmány (k sobě domů) a hostil je.
<i>Imaṃ pana brāhmaṇiṃ gharaṃ ānetvā abhirūpāya mahākulāya brāhmaṇiyā cittaṃ kopetum asakkonto brāhmaṇānaṃ sakkāraṃ kātuṃ nāsakkhi.</i>	However, after (the brahmin) brought this brahmin woman home (i.e. married her), (the brahmin) was unable to turn the mind of the beautiful brahmin lady of a powerful family (from thoughts about the Buddha), and (therefore) was unable to treat the brahmins (as before).	Avšak po tom, co (ten bráhmán) přivedl tuto bráhmanku domů (tj. oženil se s ní), nebyl schopný odvrátit mysl té krásné bráhmanky z mocné rodiny (od myšlenek na Buddhu), a (proto) nebyl schopný pohostit bráhmány (jako dřív). ⁸
<i>Atha naṃ brāhmaṇā diṭṭhadiṭṭhaṭṭhāne – "nayidāni tvaṃ brāhmaṇaladdhiko, ekāhampi brāhmaṇānaṃ sakkāraṃ na karosī"ti nippīlenti.</i>	Then, whenever the brahmins would see him, (they) pestered (him) : "now you are not a brahmin of gain, you don't treat brahmins even a single day."	Potom, kdykoliv ho bráhmáni viděli, obtěžovali (ho) : "ted' už nejsi bráhmánem zisku, nehostíš bráhmány ani jediný den."
<i>So gharaṃ āgantvā brāhmaṇiyā tamatthaṃ ārocetvā – "sace, bhoti ekadivasam mukhaṃ rakkhitum sakuṇeyyāsī, brāhmaṇānaṃ ekadivasam bhikkhaṃ dadeyya"nti āha.</i>	He came home, told about that issue to the brahmin woman, and said: "if (you), lady, manage to guard (your) mouth, one day (I) might make a donation for brahmins."	Přišel domů, řekl o té záležitosti bráhmance, a řekl: "jestli se ti podaří, ženo, zadržet pusu, budu moci jeden den obdarovat bráhmány."
<i>Tuyhaṃ deyyadhammaṃ ruccanakaṭṭhāne dehi, kiṃ mayhaṃ etthāti.</i>	"Give your donation wherever it pleases (you). What (shall) I (do) there?" ⁹	"Dej co je k darování kdekoliv je (ti) to příjemné. Co tam mám (udělat) já?"

<i>Atha kho dhanañjānī brāhmaṇī upakkhalitvā tikkhattuṃ udānaṃ udānesi –</i>	Then, indeed, the brahmin woman Dhanañjānī stumbled and exclaimed an exclamation three times:	Potom, vskutku, bráhmanka Dhanañdžání zakopla a zvolala třikrát (toto) zvolání:
<i>"namo tassa bhagavato arahato sammāsambuddhassa. Namō tassa bhagavato arahato sammāsambuddhassa. Namō tassa bhagavato arahato sammāsambuddhassa"ti.</i>	"I bow to Him, the Exalted One, the One Worthy (of offerings), the Rightly and Thoroughly Awakened (to the truth of the world). I bow to Him, the Exalted One, the One Worthy (of offerings), the Rightly and Thoroughly Awakened (to the truth of the world). I bow to Him, the Exalted One, the One Worthy (of offerings), the Rightly and	"Klaním se Jemu, Vznešenému, Hodnému (obdarování), Správně a Zcela Probuzenému (pravdě světa). Klaním se Jemu, Vznešenému, Hodnému (obdarování), Správně a Zcela Probuzenému (pravdě světa). Klaním se Jemu, Vznešenému, Hodnému (obdarování), Správně a Zcela Probuzenému (pravdě světa).

⁸ Tj. ta bráhmanka byla tak věrná Buddhovi, *Dhammē*, a *Sanighze*, že se zdálo být nemožné jí přesvědčit aby pomáhala při pozvání nebuddhistických bráhmaṇů.

⁹ Podle Podkomentáře, ta bráhmanka – coby Vstoupivší-Do-Proudu – byla prostá poskvrny závistivosti, a proto mohla být nápomocná I Buddhovi i těm bráhmaṇům.

	Thoroughly Awakened (to the truth of the world).	
--	--	--

<i>So brāhmaṇe nimantetvā appodakaṃ pāyāsaṃ pacāpetvā gharañca sujjhāpetvā āsanāni paññāpetvā brāhmaṇe nisīdāpesi.</i>	He (i.e. her husband) invited brahmins, asked (his wife) to cook milk-rice of little water, to clean the house as well, and after (he) asked (his wife) to prepare seats, (he) asked the brahmins to sit (there).	On (tj. její manžel) pozval bráhmany, požádal (svou ženu ¹⁰) aby uvařila mléčnou rýži s trochou vody, take aby vyčistila dům, a potom co (jí) požádal aby připravila (místa k) sezení, požádal bráhmany aby si (tam) sedli.
<i>Brāhmaṇī mahāsāṭakaṃ nivāsetvā kaṭacchuṃ gahetvā parivisanti dussakaṇṇake pakkhalitvā</i>	The brahmin woman took on a large garment, took a ladle, and as (she) served (the brahmins), (she) stumbled over a corner of the cloth,	Bráhmanka si oblékla velký oblek, vzala si naběračku, a při tom co obsluhovala (ty bráhmany), zakopla o růžek látky (svého obleku), ¹¹
<i>"brāhmaṇe parivisāmi"ti saññāmpi akatvā</i>	And not keeping in mind (the thought) "I am serving the brahmins",	A že si neuvědomila "ted" obsluhuji bráhmany,"
<i>āsevanavasena sahasā satthārameva anussaritvā udānaṃ udānesi.</i>	And because of the habit, (she) hurriedly remembered the Master and exclaimed the exclamation.	A (take) kvůli navyklosti, rychle si vzpoměla na Učitele a zvolala (to) zvolání.

<i>Tena kho pana samayena saṅgāravo nāma māṇavo cañcalikappe paṭivasati tiṇṇaṃ vedānaṃ pāragū sanighaṇḍukeṭubhānaṃ sākkharappabhedānaṃ itihāsaapañcamānaṃ, padako, veyyākaraṇo,</i>	Indeed, at that time the young man named Saṅgārava dwelled in Cañcalikappa, accomplished in (1) the Three <i>Vedas</i> , (2) vocabulary, (3) literary composition, (4) grammar, and (5) history as the fifth (lore); chanter, grammarian, erudite in the	Tenkrát, vskutku, mladý pán jménem Saṅgārava pobýval v Čaňcalikappě, zcela znalý (/ "překročivší") (1) Tři Véd, (2) slovní zásoby, (3) literární tvorby, (4) gramatiky, a (5) historie coby páté (vědy bráhmanů); ¹² pěvec,
---	--	--

¹⁰ Z původní zmínky tohoto Komentáře k *Saṅgārava Suttě (MNA 100)* - "*ettakaṃ te khīrañca taṇḍulādāni ca nāsītāni*"^{ti} = "ted" (/ "tolik") (přišlo) tvé mléko a rýže vniveč" – se zdá, že to byla manželka toho bráhmana, bráhmanka Dhanañdžání, kdo tu mléčnou rýži uvařil. Podle Komentáře k *Dhanañdžání Suttě (SNA 1.7.1.1.)* se ale zdá, že bráhmanka Dhanandžádní nic nevařila - "*Tayā aññaṃ kiñci kātabbaṃ natthi, sabbaṃ pacanaparivesanaṃ aññe karissanti.*" = "Není pro tebe nic jiného co bys měla udělat, ostatní (lidé) udělají veškeré vaření a obsluhování."

¹¹ Všimni si, že podle tohoto Komentáře bráhmanka zakopla o roh látky (svého obleku), kdežto podle Komentáře v *SN 1.7.1.1. Dhānañdžānī Suttī*, bráhmanka zakopla o špatně umístěný kus dřevěného nábytku.

¹² Pět věd starověkých bráhmanů byly, volně převzato z anglického překladu Barmských mnichů (v "*Majjhima Nikāya - Medium Length Discourses of the Buddha, A Translation of Majjhimaṇṇāsa Pāḷi*", U Htin Fatt, Department for the Promotion and Propagation of the Sāsana, Yangon, 2008; str.586, PDF str.601) jmenovitě: (1) *vedattaya* (Tři Vědy), (2) *nighaṇḍu* (slovní zásoba), (3) *keṭubha* (literární tvorba), (4) *akkharappabheda* (gramatika), a (5) *itihāsa* (historie). Bhikkhu Bodhi ale přijímá překlad Bhikkhu Ñānamoli (v "*The Middle Length Discourses of the Buddha, A Translation of the Majjhima Nikāya*", Bhikkhu Ñānamoli and Bhikkhu Bodhi, Wisdom Publications, Boston, 2009; str.819) tj. "Tři Vědy, s jejich slovní zásobou, liturgií, fonologií, etymologií, a historií coby páté." Nejpodrobnější vysvětlení pěti bráhmanových věd se nachází ve *Vinayapiṭaka Tíkā – Vimativinodanī – Bāhirañidānakathā - Tatiyaṣaṅgītikathavaṇṇanā* (MM sv.1 str.26). Správné pochopení gramatiky jazyka Pāli se tam vysvětluje takto:

<i>lokāyatamahāpurisalakkhaṇesu anavayo.</i>	heretic philosophies and the marks of a Great Man.	gramatik, obeznámený s heretickými filosofiemi ¹³ a známkami Velkého Muže.
<i>Assosi kho saṅgāravo māṇavo dhanañjāniyā brāhmaṇiyā evaṃ vācaṃ bhāsamānāya.</i>	Then, the young man Saṅgārava heard that utterance (i.e. the exclamation) of the brahmin woman Dhanañjānī.	A pak, mladý muž Saṅgārava zaslechl to prohlášení (tj. to zvolání) vyslovené bráhmankou Dhanañdžání.
<i>Sutvā dhanañjāniṃ brāhmaṇiṃ etadavoca – "avabhūtvā ayaṃ"</i> ¹⁴	After (the young man) heard (it), (he) told the brahmin woman	Po tom, co (jej) uslyšel, řekl bráhmance Dhánañdžání: "Tato

1. Pět bráhmanských věd se počítají včetně Tří Véd, *nikoliv* odděleně od Tří Véd: "*tayo vedā, tesu itihāsapañcomesu*" – "Tři Védy, jimi (je to) s historií coby páté." Tři Védy jsou první vědou s těch pěti, nejsou nadřazené těm ostatním čtyřem (nebo pěti v překladu Bhikkhu Bodhi).

2. *Keṭubha* je literární tvorba, *nikoliv* liturgie. "Liturgie" (jak praví "*Velký Slovník Cizích Slo*", V. Pech, Nakladatelé Kvasnička a Hampl, Praha, 1948; str.421, PDF str.432) je "bohoslužebný řád; obřady". Páli-Barmský slovník vysvětluje, že *keṭubha* je kniha básní (ကဗျာဝိသုပ္ပန္နိကဗျာ; *a kiriyāyā kappavikappa*, která je základem těch básní, je "skládání básní, které se týkají činů moudrých (lidí)" (ပညာရှိတို့၏ အမှုအရာဟု ဆိုအပ်သော ကဗျာဝိသုပ္ပန္နိကဗျာ). *Vimativinodanī Tīkā* podává toto vysvětlení: "*Keṭubhanti kiṭati gameti kiriyādivibhāganti keṭubhaṃ, kiriyā kappavikappo kavīnaṃ upakārasattham. Ettha ca kiriyā kappavikappoti vacībhedādilakkhaṇā kiriyā kappiyati vikappiyati etenāti kiriyā kappo, so pana vaṇṇapadabandhapadatthādivibhāgato bahuvikappoti "kiriyā kappavikappo" ti vuccati. Idañca mūlakiriyā kappaganthaṃ sandhāya vuttam.*" = "*Keṭubha*" znamená "rozbor činů, jako např. přicházení (*kiṭati*) (a) odcházení (*gameti*) (moudrých), (proto se nazývá) *keṭubha*. Myšlení a přemýšlení o činech (moudrých) je umění použité v básnictví. Také, "myšlení a přemýšlení o činech" (*kiriyā kappavikappa*) tam znamená, že práci na rozlišných vlastnostech mluvy atd. dochází k myšlení (a) přemýšlení, proto (se tomu říká) "myšlení (o) činech" (*kiriyā kappavikappa*). Ve skutečnosti se tomu říká "myšlení a přemýšlení", (protože) se hodně přemýšlí o (básnickém) zpracování slabického napojování (a) slov (do veršů), významu slov, atd. Také je to řečeno ve spojitosti s *Mūlakiriyā kappagantha* (Původní Khina Způsobu Činění)." -> Proto "liturgie" není přijatelný překlad. Správný překlad je "literární tvorba / básnická skladba", nebo (podle U Htin Fattova překladu) "umění psaní".

3. "*Akkharappabheda*" se míní jakožto jediné slovo (gramatika / "rozlišování slabik"), *nikoliv* jakožto dvě slova (*akkhara* – hláskosloví, fonologie a *pabheda* – nauka o původu slov, etymologie). Opět, podle *Vimativinodanī Tīkā* – "*Ṭhānakaraṇādivibhāgato ca nibbanavibhāgato ca akkharā pabhedīyanti etenāti akkharappabhedo, sikkhā ca nirutti ca.*" = "Slabiky jsou rozřazeny podle rozboru původního místa zvuku (výslovnosti) (*ṭhāna*), oblast jazyka kterou se (ten který) zvuk vyslovuje (*karaṇa*) apod., stejně jako podle rozboru definice (těch slabik), proto (se tomu říká) "rozřazování slabik", (tj.) i ta disciplína, i použití ("vyslovení"). Překlad *akkharappabheda* of Bhikkhu Bodhi coby "hláskosloví" (a) "nauka o původu slov" je *de facto* správně, ale v daném kontextu by neměl být chápán jakožto dvě bráhmanské vědy, nýbrž pouze jako jedna.

-- Všimni si, že výklad Podkomentářů je nezbytný v Théravadové tradici Buddhismu, a zejména pro mnichy, protože napomáhá zabránit zbytečnému neporozumění. Například, kvůli neznalosti Podkomentářů měli sinhálští mniši před několika staletími hořkou hádku ohledně platnosti mnišské ordinace, problém, který by v Myanmaru nikdy nenastal. Velcí učitelé Myanmaru snadno vyřešili hádku sinhálců když jim poskytli několik citací z Podkomentářů. Je to právě znalost Podkomentářů, která pomohla barmáncům se stát nejznalejšími buddhistickými meditátory i učenci ve světě.

¹³ Bhikkhu Bodhi překládá *lokāyata* jakožto "přírodní filosofie". Přírodní filosofie je samozřejmě také obsažena v Učení Buddy, pokud jí rozumíme jakožto "filosofie přírody". Proto takový překlad nedává smysl v daném kontextu. Barmský výklad říká, že je to kniha učení jiných filosofů a náboženských učitelů toho času (ဝိသုပ္ပန္နိကဗျာ, v Tipiṭaka Páli-Barmském Slovníku, sv.18, str.297).

¹⁴ Sinhálská, thajská, khmerská, a PTS verze: "*avabhūtvā cayaṃ*" ("tato (bráhmanka) je take zaostalá").

<i>dhanañjānī brāhmaṇī, parabhūtāva¹⁵ ayaṃ dhanañjānī brāhmaṇī, vijjānānaṃ tevijjānaṃ¹⁶ brāhmaṇānaṃ, atha ca pana tassa muṇḍakassa samaṇakassa vaṇṇaṃ bhāsissatī¹⁷."</i>	Dhanañjānī this: "This brahmin woman Dhanañjānī is just retarded, this brahmin woman Dhanañjānī is just ruined for the knowledgeable brahmins of three proficiencies (/ "knowledges"), because (she) speaks praise for that bald-headed ascetic.	bráhmanka Dhánaňďžání je vskuktku zaostalá, tato bráhmanka Dhánaňďžání je vskutku zničená znalým bráhmaňům třech schopností ¹⁸ , protože tedy promlouvá chválu tomu holohlavému asketovi."
<i>"Na hi pana tvaṃ, tāta bhadramukha, tassa bhagavato sīlapaññāṇaṃ jānāsi.</i>	"You, however, dear beautiful-faced one, don't know the virtue and wisdom of that Exalted One.	"Ty, drahý krásnoličný ¹⁹ , ale neznáš etiku a moudrost Vznešeného.
<i>Sace tvaṃ, tāta bhadramukha, tassa bhagavato sīlapaññāṇaṃ jāneyyāsi, na tvaṃ, tāta bhadramukha, taṃ bhagavantaṃ akkositabbaṃ paribhāsitaṃ maññeyyāsi¹⁷."</i>	If you, dear beautiful-faced one, knew the virtue and wisdom of the Exalted One, you, dear beautiful-faced one, would not think of blaming (or) censuring the Exalted One.	Pokud bys, drahý krásnoličný, znal etiku a moudrost Vznešeného, tak by tě, drahý krásnoličný, nanapadlo Vznešeného obviňovat (nebo) odsuzovat.
<i>"Tena hi, bhoti, yadā samaṇo gotamo cañcalikappaṃ anuppatto hoti atha me āroceyyāsi¹⁷."</i>	"Well then, lady, (you) should inform me when (/ "that day") the ascetic Gotama arrives in Cañcalikappa.	"Dobře tedy, ženo, měla bys mi oznámit až (/ "ten den") se asketa Gótama dostaví do Čaňčalikappy.
<i>"Evaṃ, bhadramukhā¹⁷ ti kho dhanañjānī brāhmaṇī saṅgāravassa māṇavassa paccassosi.</i>	"Yes, beautiful-faced one" then replied the brahmin woman Dhanañjānī to the young man Saṅgāra.	"Tak (je to dobře), krásnoličný," mladému muži Saṅgáravovi tak odpověděla bráhmanka Dhánaňďžání.

<i>Brāhmaṇā udānaṃ sutvā "ubhatopakkhiko esa samaṇassa gotamassa sahāyo, nāssa deyyadhammaṃ gaṇhissāmā¹⁷ ti kupitā bhojanāni chaḍḍetvā nikkhamiṃsu.</i>	The brahmins heard the exclamation, (and saying) : "(serving) both sides, (this brahmin is a) friend of that ascetic Gotama, we won't take donation from him,"	Bráhmaňi uslyšeli to zvolání, (řekli) : "(slouží) oboum stranám, (tento bráhmaň je) přítelem askety Gótamy, my od něj nebudeme brát dary," rozzlobení vyhodili pryč (darované) jídlo, a odešli.
--	---	--

¹⁵ Sinhálská, thajská, khmerská, a PTS verze: "*parābhūtā cayaṃ*" ("tato (bráhmanka) je take zničena").

¹⁶ Slovo "*tevijjānaṃ*" ("tři schopností/znalostí") se nenachází v sinhálské, thajské, khmerské, ani PTS verzi.

¹⁷ Sinhálská, thajská, khmerská, a PTS verze: "*bhāsati*".

¹⁸ *Tevijjānaṃ* - tři znalostí, tři schopností. Toto slovo se také používá pro buddhistické mnichy, ale narozdíl od bráhmaňů, kde se jím míní Tři Vědy, u buddhistických mnichů jsou "Tři Znalosti" nadpřirozenými schopnostmi pamatování si minulých životů, pozorování jiných bytostí jak se zrodí v různých světech podle své *kammy*, a úplné pochopení Čtyř Ušlechtilých Pravd, tj. naprosté odstranění všech nečistot mysli. Slovo *vijjā* tedy může znamenat "znalost", "nadpřirozená schopnost", a i "moudrost". Navrhují tedy "schopnost" coby slovo, které by mohlo zahrnovat všechny ty tři významy.

¹⁹ Bhikkhu Bodhi tohle slovo nepřekládá, ponechává pouze "pane". Podle *SNA – 1.3.1.7. Aḍḍakaraṇasuttavaṇṇanā – "Bhadramukhoti sundaramukho."* = "*bhadra mukha*" znamená 'krásný obličej/ústa'. Páři-Barmský slovník (sv.15, str.524) říká: "(၁) ကောင်းသော မျက်နှာ (၂) ကောင်းသော မျက်နှာ ရှိသောသူ" = "(1) dobrý obličej; (2) osoba která má dobrý obličej." Přestože "líce" není totožná s "obličejem", věřím, že "krásnoličný" je asi nejsnadnější slovo k vyslovení i pochopení znalci českého jazyka.

	(the brahmins) were angry, threw away the food, and left.	
<i>Brāhmaṇo</i> ²⁰ – "nanu paṭhamameva taṃ avacaṃ 'ajjekadivasaṃ mukhaṃ rakkheyyāsi'ti, ettaṃ te khīraṇca taṇḍulādīni ca nāsītāni'ti	The brahmin (husband said) : "didn't (I) tell you already in the beginning, 'today you should guard (your) mouth for one day', now (/ "this much") is your milk and rice in vain.	Bráhmán (manžel řekl) : "Neříkal jsem ti už na začátku, 'dnes, jediný den, by sis měla hlídat (svá) ústa', teď' ("tolik") (přišly) tvé mléko a rýže vniveč.
<i>ataviya kopavasaṃ upagato – "evameva panāyaṃ vasalī yasmim vā tasmim vā tassa muṇḍakassa samaṇassa vaṇṇaṃ bhāsati, idāni tyāhaṃ vasali tassa satthuno vādaṃ āropessāmi'ti āha.</i>	Getting extremely angry, (the brahmin then) said: "Thus, indeed, this scoundrel woman speaks praise for that bald-headed ascetic (who lives) somewhere away. Now I will accuse your teacher of a mistake, scoundrel woman!"	Nesmírně se rozzlobil a řekl: "Vskutku, takhle tato bídná žena promlouvá chválu tomu holohlavému asketovi (který žije) někde pryč. Teď obviním tvého učitele z chyby, bídná ženo!"
<i>Atha naṃ brāhmaṇī "gaccha tvaṃ, brāhmaṇa, gantvā vijānissasi'ti vatvā</i>	Then the brahmin woman told him: "Go, you brahmin, when (you) have gone, you will learn,"	Pak mu bráhmanka řekla: "Jdi ty, bráhmáne, až půjdeš, naučíš se."
<i>"Na khvāhaṃ taṃ, brāhmaṇa, passāmi sadevake loke samārake sabrahmake sassamaṇabrāhmaṇiṃ pajāya sadevamanussāya, yo tassa bhagavato vādaṃ āropeyyā'tiādimāha.²¹</i>	Adding (/ "saying") : "indeed, brahmin, I don't see in the world with gods, higher gods, Brahmas, ascetics (and) brahmins, with those born of gods and men, who could (correctly) accuse that Exalted One of a mistake."	A dodala: "Vskutku, bráhmáne, neznám ve světě se svými bohy, vyššími bohy, Brahmy, asketiky (a) bráhmány, s těmi kdo se narodili bohům a lidem, kdo by mohli (právem) obvinít Vznešeného z chyby."
<i>So satthāraṃ upasaṅkamitvā –</i>	He (i.e. the brahmin woman's husband) approached the Teacher and asked (this) question:	On (tj. manžel té bráhmanky) přistoupil k Učíteli a zeptal se (na tuto) otázku:
<i>"Kiṃsu chetvā sukhaṃ seti, kiṃsu chetvā na socati;</i>	"What (should) be destroyed in order to have a pleasant sleep? What (should) be destroyed in order not to grieve?	"Co by se (mělo) zničit aby se spalo v klidu (/ "příjemně")? Co by se (mělo) zničit, aby se nebyl zármutek?
<i>Kissassu ekadhammassa, vadhaṃ rocesi gotamā'ti. (saṃ. ni. 1.187) – Pañhaṃ pucchi.</i>	What would be that one thing, that (you) Gotama declare to be slain? (SN 1.7.1.1. Dhanañjāni Sutta)	Co by měla být ta jedna věc, kterou (ty) Gótamo, učíš vraždit?" (SN 1.7.1.1. Dhanañjāni Sutta)
<i>Satthā āha –</i>	The Teacher said:	Učitel řekl:
<i>"Kodhaṃ chetvā sukhaṃ seti, kodhaṃ chetvā na socati;</i>	"Having destroyed anger, (one) has a pleasant sleep. Having destroyed anger, (one) doesn't grieve.	"Když se zničí hněv, spí se v klidu. Když se zničí hněv, není zármutku.
<i>Kodhassa visamūlassa, madhuraggassa brāhmaṇa;</i>	Of the anger that has a poisoned root (and) sweet tip, brahmin,	Bráhmáne, ten hněv jedovatého kořene a sladké špičky,

²⁰ Odtud níže se dovídáme příběh *Dhanañjāni Suttu*. Protože se jedná o věrný podání, věřím že dostačuje přítomným účelům.

²¹ Zaměnil jsem plnou verzi ze *SN 1.7.1.1. Dhanañjāni Suttu* za původní zkrácenou verzi s tečkami.

<i>Vadhaṃ ariyā paṣaṃsanti, tañhi chetvā na socatī'ti. (saṃ. ni. 1.187) –</i>	Noble Ones praise the slaughter, if that is destroyed, (one) doesn't grieve." (<i>SN 1.7.1.1. Dhanañjānī Sutta</i>)	Ten Ušlechtilí učí vraždit, když ten je zničený, není zármutku." (<i>SN 1.7.1.1. Dhanañdzání Sutta</i>)
<i>Pañhaṃ kathesi. So pabbajitvā arahattaṃ patto.</i>	(Thus the Buddha) answered (/ "spoke") the question. He (i.e. the brahmin) was ordained and attained Arahant-hood.	(Takto Buddha) odpověděl (/ "řekl") (na tu) otázku. On (tj. ten bráhmaṇ) odrinoval (za mnicha) a dosáhl Arahantství.
<i>Tasseva kaniṭṭhabhātā akkosakabhāradvājo nāma "bhātā me pabbajito'ti sutvā bhagavantaṃ upasaṅkamitvā akkositvā bhagavatā vinīto pabbajitvā arahattaṃ patto.</i>	Even when his younger brother named <i>Akkosaka Bhāradvāja</i> (/ "the blaming Bhāradvāja") heard "my brother is ordained", (he) approached the Exalted One, blamed (Him), and admonished by the Exalted One he (the brahmin) was ordained and attained Arahant-hood.	Dokonce, když se jeho mladší bratr jménem <i>Akkosaka Bhāradvāja</i> (/ "obviňující Bhāradvāja") doslechl "můj bratr ordinoval (za mnicha)", přistoupil ke Vznešenému, obvinil (Jej), a ponaučen Vznešeným on (then bráhmaṇ) ordinoval za mnicha a dosáhl Arahantství.
<i>Aparo tassa kaniṭṭho sundarikabhāradvājo nāma.</i>	Another (was) his younger (brother) named Sundarika (i.e. "Beautiful") Bhāradvāja.	Další (byl) jeho mladší (bratr) jménem Sundarika (tj. "Krásný") Bhāradvāja.
<i>Sopi bhagavantaṃ upasaṅkamitvā pañhaṃ pucchitvā vissajjanaṃ sutvā pabbajitvā arahattaṃ patto.</i>	He also approached the Exalted One, heard the answer, ordained (as a monk), and attained Arahant-hood.	On take přistoupil ke Vznešenému, vyslechl si odpověď, ordinoval (za mnicha), a dosáhl Arahantství.
<i>Aparo tassa kaniṭṭho piṅgalabhāradvājo nāma.</i>	Another (was) his younger (brother) named Piṅgala (i.e. "Tawny").	Další (byl) jeho mladší (bratr) jménem Piṅgala (tj. "Zlatohnědý").
<i>So pañhaṃ pucchitvā pañhabyākaraṇapariyosāne pabbajitvā arahattaṃ patto.</i>	He asked (the Buddha) a question and at the end of the answer he ordained (as a monk) and attained Arahant-hood.	On se (Buddhy) zeptal na otázku, a po ("konci") odpovědi ordinoval (za mnicha) a dosáhl Arahantství.
<i>Saṅgāraṇo māṇavoti ayaṃ tesam sabbakaniṭṭho tasmim divase brāhmaṇehi saddhiṃ ekabhattagge nisinnō.</i>	"The young man Saṅgāraṇa" means the youngest (brother) of them, (who) sat on that day (of Dhānañjānī's exclamation) together with (other) brahmins in one refectory.	"Mladý muž Saṅgāraṇa" byl z nich (tj. těch bratrů) nejmladší, (který) ten den (toho zvolání Dhanañdzání) seděl spolu s (ostatními) bráhmamy v tom samém refektáři (/brahmínské jídelně).
<i>Avabhūtāvāti avaḍḍhibhūtā avamaṅgalabhūtāyeva.</i>	"Retarded" means without progress, simply subject to bad omens.	"Zaostalá" znamená bez pokroku, prostě vystavená nedobrym předzvěstem.
<i>Parabhūtāvāti vināsaṃ pattāyeva.</i>	"Ruined" means simply fallen into destruction.	"Zničená" znamená prostě upadlá do zkázy.
<i>Vijjamañānanti vijjamānesu.</i>	"For the knowledgeable (brahmins)" means "in the knowledgeable (brahmins)".	"Znalým (bráhmaṇům)" znamená "mezi znalými (bráhmamy)".
<i>Sīlapaññānanti sīlañca ñāṇaṇca na jānāsi.</i>	"Virtue (and) wisdom" means you do not know (the Buddha's) virtue as well as (His) wisdom.	"Etika (a) moudrost" znamená ty neznáš ani (Buddhovu) etiku ani moudrost.

<i>SNA 1.7.1.1. Dhanañjānīsuttavaṇṇanā</i> ²²	Commentary to SN 1.7.1.1. Discourse about Dhanañjānī ²³	Komentář k SN 1.7.1.1. Rozprava o Dhanañdžání
<i>187. Brāhmaṇasaṃyuttassa paṭhame dhanañjānīti dhanañjānigottā.</i>	187. "Dhanañjānī" of the first (discourse) of Brāhmaṇa Saṃyutta means she is from the Dhanañjānī clan.	187. "Dhanañdžání" první (rozpravy) Brāhmaṇa Saṃyutty znamená, že je z rodu Dhanañdžání.
<i>Ukkaṭṭhagottā kiresā.</i>	Indeed, she is of an glorious clan.	Vskutku, je z velkolepého rodu.
<i>Sesabrāhmaṇā kira brahmuno mukhato jātā, dhanañjānigottā matthakaṃ bhinditvā nikkhantāti tesaṃ laddhi.</i>	Other brahmins are indeed born from the Brahmā's mouth, those of the Dhanañjānī clan came out from the (Brahma's) broken head, they believed. ²⁴	Ostatní bráhmani jsou ve skutečnosti narozeni z Brahmových úst, ti z rodu Dhanañdžání vyšli z (Brahmovy) rozbité hlavy, tak (tomu) věřili.
<i>Udānaṃ udānesīti kasmā udānesī?</i>	"Exclaimed an exclamation", why did (she) exclaim (it)?	"Zvolala zvolání", proč (jej) zvolala?
<i>So kira brāhmaṇo micchādiṭṭhiko "buddho dhammo saṅgho"ti vutte kaṇṇe pidahati, thaddho khadirakhāṇusadiso.</i>	Indeed, that brahmin was of wrong view, covering (his) ears when (the brahmin woman) said "Buddha, Dhamma, Saṅgha", obdurate, like a stump of acacia tree.	Vskutku, ten bráhman byl špatného názoru, zakrýval si uši když (ta) bráhmanka vyslovila "Buddha, <i>Dhamma, Saṅgha</i> ", neoblomný, jako pařez akácie.
<i>Brāhmaṇī pana sotāpannā ariyasāvika.</i>	The brahmin woman was, however, a Stream-Enterer, a Noble Disciple.	Bráhmanka ale byla Vstupivší-Do- Proudu, Ušlechtilým Žákem (Buddhy).
<i>Brāhmaṇo dānaṃ dento pañcasatānaṃ brāhmaṇānaṃ appodakaṃ pāyasaṃ deti, brāhmaṇī buddhappamukhassa saṅghassa nānārasabhojanaṃ.</i>	When the brahmin gave donation to the five hundred brahmins, he gives milk-rice with little water, (whereas) the meal of the brahmin woman (donated) to the Community of monks headed by the Buddha (consists) of various tastes.	Když bráhman obdarovával pět set bráhmanů, dával (jim) mléčnou rýži s trochou vody, (kdežto) jídlo (darované) bráhmankou Společenství mnichů vedeným Buddhou (sestávalo) z různých chutí.
<i>Brāhmaṇassa dānadivase brāhmaṇī tassa vasavattitāya pahīnamaccheratāya ca sahatthā parivisati.</i>	On the day of the brahmin's donation the brahmin woman serves (the brahmins) by her hand due to (her) compliance to him (i.e. her	V den bráhmanova obdarování bráhmanka obsluhovala (bráhmany) vlastní rukou aby mu vyhověla, a také protože byla prostá závistivosti.

²² Tento Komentář krásně ukazuje vlastnosti laické ženy coby Vstupivší-Do-Proudu, spolu s konfliktem, ke kterému mohlo dojít když byla se svým nebuddhistickým manželem. Věřím, že z tohoto vyprávění budou vlastnosti Vstupivšího-Do-Proudu snadněji pochopitelné (zejm. neotřesitelná důvěra v Buddhu, *Dhammu*, a *Saṅghu*; úplná oddanost jim).

²³ Tento překlad byl proveden podle doslovného Pāli-barmského překladu v "*Thanyote Aṭṭhakathā Nisya*" (သံယုတ်အတ္ထကထာနိဿယ), sv.2, [autor neznámý], [nakladatel neznámý], [rok vydání neznámá]; str.84-90.

²⁴ Tohle je patrně zesměšnění namyšleného bráhmanského původu. Až do dnes se běžně věří, že bráhmani jsou zrození z úst Brahmy, kdežto ostatní jsou zrozeni z ostatních (nižších) částí Brahmova těla. Jméno "Dhanañdžání" lze přeložit jakožto "prožívající bohatství".

	husband) as well as due to (her) absence of envy.	
<i>Brāhmaṇiyā pana dānadivase brāhmaṇo pātova gharā nikkhamitvā palāyati.</i>	However, on the day of the brahmin woman's donation (to the Buddha and Saṅgha) the brahmin (i.e. her husband) exited the home early in the morning and scampered away.	V den obdarování bráhmanky (Buddhovi a Saṅghze) ale bráhmaṇ (tj. její manžel) vyšel z domu (již) brzy ráno, a běžel pryč.
<i>Athekadivasam brāhmaṇo brāhmaṇiyā saddhiṃ asammantetvā pañcasate brāhmaṇe nimantetvā brāhmaṇiṃ āha –</i>	Then on one day the brahmin, without consulting (that) with the brahmin woman, invited five hundred brahmins and told to the brahmin woman:	Pak jednoho dne (ten) brahmin, aniž by si (o tom) popovídal s bráhmankou, pozval pět set bráhmaṇů a řekl bráhmance:
<i>"sve bhoti amhākaṃ ghare pañcasatā brāhmaṇā bhuñjissanti"ti.</i>	"Lady, tomorrow five hundred brahmins will eat in our house."	"Ženo, zítra bude pět set bráhmaṇů jíst v našem domě."
<i>Mayā kiṃ kātappaṃ brāhmaṇāti?</i>	What should be done by me, brahmin? (Replied his wife.) ²⁵	Co by mělo být uděláno mnou? (Odpověděla jeho žena.)
<i>Tayā aññaṃ kiñci kātappaṃ natthi, sabbaṃ pacanaparivesanaṃ aññe karissanti.</i>	There is no other duty to be done by you, other (people) will do all the cooking (and) serving.	Není nic jiného, co by tebou mělo být uděláno, ostatní (lidé) udělají veškeré vaření (a) obsluhování.
<i>Yaṃ pana tvaṃ tthitāpi nisinnāpi khipitvāpi ukkāsitvāpi "namo buddhassā"ti tassa muṇḍakassa samaṇakassa namakkāraṃ karosi, taṃ sve ekadivasamattaṃ mā akāsi.</i>	However, how you, either standing or sitting, sneezing, (or) coughing pay homage to that bald-headed ascetic (saying) "I bow to the Buddha", don't do that tomorrow just for a single day.	Nicméně, (to,) jak ty, ať už ve stoje nebo v sedě, když si kýchneš (nebo) zakašeš, vzdáváš poctu tomu holohlavému asketovi (řka) "Klaním se Buddhovi", (tak) to zítra nedělej, alespoň jediný den.
<i>Taṃ hi sutvā brāhmaṇā anattamanā honti, mā maṃ brāhmaṇehi bhindasīti.</i>	Indeed, if the brahmins hear that, they will be displeased; don't destroy my (reputation) among the brahmins.	Opravdu, kdyby to bráhmami uslyšeli, byli by nespokojení; neznič mi (reputaci) mezi bráhmamy.
<i>Tvaṃ brāhmaṇehi vā bhijja devehi vā, ahaṃ pana satthāraṃ anussaritvā na sakkomi anamassamānā saṇṭhātunti.</i>	Your (reputation) shall be destroyed among brahmins, or among gods, I however can't stay remembering the Teacher and not paying respect (to Him).	Tvá (reputace) může být zničena mezi bráhmamy nebo mezi bohy, já ale nemohu vydržet bez vzdání úcty při tom co si vzpomenu na Učitele.
<i>Bhoti kulasatike gāme gāmadvārampi tāva pidahituṃ vāyamanti, tvaṃ dvīhaṅgulehi pidahitappaṃ mukhaṃ brāhmaṇānaṃ bhojanakālamattaṃ pidahituṃ na sakkosīti.</i>	Lady, (people at night) can try to close the village door of the village (where live) hundred families, (however) you can't close a mouth that could be closed by two fingers (even) just during the time when brahmins eat.	Ženo, (lidé se v noci) mohou snažit zavřít vesnické dveře vesnice (kde žije) sto rodin, ty (ale) nejsi schopná zavřít ústa, která mohou být zavřena dvěma prsty (ani) na dobu kdy budou bráhmami jíst.

²⁵ Zde je záměrem poukázat na to, že na rozdíl od jejího manžela brahmana, který nemohl vystát ani setkání s Buddhou a Saṅghou, bráhmanka nepládovala za obtíž setkání s navštěvujícími bráhmamy, a byla dokonce otevřená je obsluhovat. Také to může být vyloženo jako názorný příklad otevřenosti a podpory buddhistů vůči následovníkům jiných náboženských přesvědčení.

<i>Evam punappunam kathetvāpi so nivāretum asakkonto ussīsa ke ṭhapitaṃ maṇḍalaggakhaṃ gahetvā –</i>	Even though speaking thus again and again, he (i.e. the brahmin) was unable to conclude (the talk), (hence he) took the dagger of rounded tip kept above (his) head, (and threatened) :	I přestože (ten bráhman) takhle mluvil znovu a znovu, on nebyl schopný (tu diskuzi) uzavřít. (Proto) vzal dýku zakulaceného hrotu uloženou nad (jeho) hlavou, (a vyhrožoval) :
<i>"bhoti sace sve brāhmaṇesu nisīnesu taṃ muṇḍasamaṇakaṃ namassasi,</i>	"Lady, if you pay homage to that bald-headed ascetic tomorrow while the brahmins are sitting,	"Ženo, jestli vzdáš úctu tomu holohlavému asketovi zítra, až se bráhmani posadí,
<i>iminā taṃ khaggena pādatalato paṭṭhāya yāva kesamatthakā kaḷīraṃ viya koṭṭetvā rāsiṃ karissāmi"ti imaṃ gāthaṃ abhāsi –</i>	I will chop (your body) from the soles of (your) feet until the hair of (your) head like a top sprout and make a pile (of it)." (Then) he pronounced this verse:	Nakrájím (tvé tělo) od pat (tvých) nohou až po vlasy (tvé) hlavy, jako špici výhonku a udělám (z toho) hromádku." (Pak) vyslovil tento verš:
<i>"Iminā maṇḍalaggena, pādato yāva matthakā; Kaḷīramiva chejjāmi, yadi micchaṃ²⁶ na kāhasi.</i>	"By this (dagger's) rounded tip, from feet until the head; I will slice (you) like a top sprout, if you don't do (according to) my will.	"Tímto zakulaceným hrotem (dýky), od nohou po hlavu; Nakrájím (tě) jako špici výhonku, pokud neuděláš co žádám.
<i>"Sace buddhoti bhaṇasi, sace dhammoti bhāsasi; Sace saṅghoti kittesi, jīvantī me nivesane"ti.</i>	"If you say "Buddho", if you speak "Dhammo", If you praise "Saṅgho", alive in my dwelling place."	"Pokud řekneš "Buddhó", pokud povíš "Dhammó", Pokud chvalořešíš "Saṅghó", zaživa v mém obydlí."
<i>Ariyasāvikaṃ pana pathavī viya duppakampā, sīneru viya dupparivattiyā.</i>	The Noble Disciples, however, are difficult to shake like the earth, difficult to turn over like (the mountain) Sīneru.	Avšak Ušlechtilými Žáky (Buddhy) se zatřásá těžko jako se zemí, je těžké je převrátit jako (horu) Sinéru. ²⁷
<i>Sā tena naṃ evamāha –</i>	Then she spoke to him thus:	Ona pak k němu promluvila takto:
<i>"Sace me aṅgamaṅgāni, kāmaṃ chejjasi brāhmaṇa; Nevāhaṃ viraṃissāmi, buddhaseṭṭhassa sāsanaṃ.</i>	"If (you) brahmin willingly cut of my limbs, Even (then) I will not refrain from the Teaching of the Supreme Buddha.	"Pokud (mi) bráhmane ochotně uřežeš ruce a nohy (/ "údy"), Ani (tehdy) nezanechám Učení Nejvyššího Buddhy.
<i>"Nāhaṃ okkā varadharā, sakkā rodhayitum jinā; Dhītāhaṃ buddhaseṭṭhassa, chinda vā maṃ vadhassu vā"ti.</i>	"I am not accomplished (or) carrying perfection, (I am) able to cry up to the Victor,	"Nejsem ani dokonalá, (ani v sobě) nepřenáším dokonalost, (jsem) schopná zvolat na Vítěze,

²⁶ Předpokládám že *micchaṃ* sestává z *me + icchaṃ*.

²⁷ Sinéru (nebo také Méru) je bájná hora o které se věří, že je ve středu placko-zemské soustavy světa, jak se tomu učí v Hinduistické nauce o uspořádání vesmíru (kosmologii). Naneštěstí, přestože přední učitelé Buddhismu měli nadpřirozené schopnosti levitace a jasnozřivosti, není v Pāli spisech jediná zmínka o špatném pojetí Hinduistů, ani zmínka, že by se "svět" mohl zdát být kulatým. Veškerý koncept Hinduistického uspořádání vesmíru byl zcela přijat buddhistickými spisy. Bájná hora Sinéru (či Méru) je tam popsána jakožto ve středu kotoučovitě placaté země, měřící 84 000 jódžan (1 jódžana odpovídá ca.15 km) nad hladinou vody, a 84 000 jódžan pod hladinou vody. Hora Sinéru (nebo Méru) je viditelná pouze nadpřirozenými schopnostmi.

	I am a daughter of the Supreme Buddha, (whether you) cut me or slain me."	Jsem dcerou Nejvyššího Buddhy, (až už) mě rozřežeš, nebo mě zavraždíš."
<i>Evaṃ dhanañjānigajitaṃ nāma gajjantī pañca gāthāsātāni abhāsi.</i>	Thus roaring the so called "roar of Dhanañjāni", (she) spoke five hundred verses (in this manner).	Takto zaburácela tak zvané "burácení (bráhmanky) Dhanañdžání", (při němž) vyslovila pět set veršů (tímto způsobem). ²⁸
<i>Brāhmaṇo brāhmaṇiṃ parāmasituṃ vā paharituṃ vā asakkonto "bhoti yaṃ te ruccati, taṃ karohī"ti vatvā khaggaṃ sayane khipi.</i>	The brahmin, unable to touch or hit the brahmin woman, said: "lady, do as you like," and threw the dagger on the bed.	Bráhmaň, bezmocný se bráhmanky dotknout nebo (jí) uhdít, řekl: "ženo, dělej si co chceš," a odhodil dýku na postel.
<i>Punadivase gehaṃ haritupalittaṃ kārāpetvā lājāpuṇṇaghaṭamālāgandhādīhi tattha tattha alarīkārāpetvā</i>	The next day (the brahmin) asked (the servants) to smear the house with cow dung, adorned (the house) here and there with parched corn, pots filled with water, flowers, etc.,	Druhý den (bráhmaň) požádal (služebníky) aby potřeli dům kravským trusem, ²⁹ vyzdobit (dům) na různých místech sušenou kukuřicí, džbány s vodou, květinami, atd.,
<i>pañcannaṃ brāhmaṇasātānaṃ navasappisakkharamadhuyuttaṃ appodakapāyāsaṃ paṭiyādāpetvā kālaṃ ārocāpesi.</i>	requested (his servants) to prepare milk-rice of little water combined with new ghee, new molasses, (and) new honey, and informed (the brahmins) that the time (is right to eat).	Požádal (své služebníky) aby připravili mléčnou rýži s trochou body, dohromady s novým přepuštěným máslem, novou melasou, (a) novým medem, a oznámil (bráhmaňům), že (je) čas k jídlu).

<i>Brāhmaṇīpi pātova gandhodakena sayaṃ nhāyitvā sahaśsaḡghanaṃ ahaṭavattaṃ nivāsetvā</i>	The brahmin woman, indeed, early in the morning took bath herself in perfumed water, clothed a new garment worth thousand (pieces of money),	Bráhmanka si, vskutku, brzy ráno sama dala koupel v navoněné vodě, oblékla si nový oděv v hodnotě tisíce (peněz),
<i>pañcasatagghanaṃ ekaṃsaṃ katvā sabbālarīkārāpaṭimaṇḍitā suvaṇṇakaṭacchuṃ gahetvā</i>	Arranged (/ "made") (another garment) worth five-hundred (pieces of money) over one shoulder, adorned with all adornments (she) took a golden ladle,	Upravila (/ "udělala") si (další oděv) v hodnotě pěti set (peněz) na jedno rameno, a vyšňořená všemi ozdobami vzala zlatou naběračku,
<i>bhattagge brāhmaṇe parivisaṃānā tehi saddhiṃ ekapantiyaṃ nisinnassa tassa brāhmaṇassa bhattaṃ upasaṃharantī dunnikkhitte dārubhaṇḍe pakkhali.</i>	And as she was serving the brahmins in the refectory, she was carrying rice for a brahmin who was sitting with them (i.e. the other brahmins) together in the same row, and stumbled over a wrongly placed wooden piece of furniture.	A zatímco obsluhovala bráhmány v refektáři, přinášela rýži bráhmaňovi, který s nimi (tj. ostatními bráhmány) seděl ve stejné řadě, a zakopla o špatně uložený kus dřevěného nábytku.

²⁸ Naneštěstí nejsem schopný najít ani jeden další verš burácení Dhanañdžání v žádném z Pāli spisů, které mám k dispozici.

²⁹ Ve starověké Indii se kravský trus používal k dezinfekci, uvnitř domů i venku na ulici.

<i>Pakkhalanaghaṭṭanāya dukkhā vedanā uppajji.</i>	Because of the crash (caused by) stumbling, unpleasant feelings arose.	Kvůli (tomu) pádu (způsobenému) zakopnutím, vyvstaly (v ní) nepříjemné pocity.
<i>Tasmiṃ samaye dasabalaṃ sari.</i>	At that moment (she) remembered the One of Ten Powers.	V ten moment si vzpoměla na Desetimocného ³⁰ .
<i>Satisampannatāya pana pāyāsapātiṃ achaḍḍetvā saṇikaṃ otāretvā bhūmiyaṃ saṇṭhapetvā</i>	However, because (she) was endowed with mindfulness, (she) didn't throw away the (golden) cup of milk-rice, putting (the cup) slowly down, and when (the cup) was well put on the ground,	Avšak, protože byla všímavá (/"bohatstvím všímavosti"/), neodhodila ten (zlatý) hrnek mléčné rýže, (ale právě jej) pomalu položila dolů, a když (ten hrnek) byl uložený na zemi,
<i>pañcannaṃ brāhmaṇasatānaṃ majjhe sirasi añjaliṃ ṭhapetvā yena veḷuvanaṃ, tenañjaliṃ paṇāmetvā imaṃ udānaṃ udānesi.</i>	In the midst of five hundred (non-Buddhist) brahmins, she placed (her erected) fingers on (her) head, directed (her) fingers where there was Bamboo Grove, and exclaimed the exclamation.	Ve středu pěti set (nebuddhistických) bráhmánů si uložila (narovnané) prsty na hlavu, zaměřila (své) prsty tam kde byl Bambusový Háj ³¹ , a zvolala to zvolání.

<i>Tasmiñca samaye tesu brāhmaṇesu keci bhuttā honti, keci bhuñjamānā, keci hatthe otāritamattā, kesañci bhojanaṃ purato ṭhapitamattaṃ hoti.</i>	Also, at that moment some of those brahmins have already eaten, some were (still) eating, some have just put their hand into (their alms-bowls), some had the meal just placed in front of them.	A v té době z těch bráhmánů někteří byli (již) najezení, někteří ještě jedli, někteří pouze vložili ruku (do mísy s jídlem), (a) někteří měli pouze jídlo předložené před sebe.
<i>Te taṃ saddaṃ sutvāva sinerumattena muggarena sīse pahaṭṭā viya kaṇṇesu sūlena viddhā viya dukkhadomanassaṃ paṭisaṃvediyamānā</i>	Having heard that sound (of the exclamation), they experienced suffering (and) grief as if they were struck by a club of the size of the (mountain) Sineru, (or) pierced into (their) ears by a skewer,	Ti když slyšeli ten zvuk (toho zvolání), prožili utrpení (a) zármutek jako kdyby byli praštěni palicí velikosti (hory) Sinéru, (nebo) bodnutí jehlicí do (jejich) uší,
<i>"iminā aññaladdhikena mayaṃ gharaṃ pavesitā"ti kujjhitvā hatthe piṇḍaṃ chaḍḍetvā mukhena gahitaṃ niṭṭhubhitvā</i>	And (saying) angrily: "We have entered a house of this man of different views" (they) threw the lump (of rice they had in their hand)	Rozzlobeně (řekli) : "Vstoupili jsme do domu tohoto muže jiných názorů," odhodili žmolek (rýže který měli v ruce) z ruky, vyplivli co bylo v (jejich) ústech,

³⁰ "Dasabala", také známé jakožto "Tathāgatabala" je deset mocí Buddhy, zmíněných a vysvětlených na různých místech Pāli spisů. Nejznámější verze je asi v *MN 12. Mahāsīhanāda Suttē*. Stručně, jedná se o: (1) pochopení toho, co je možné a co není možné, (2) pochopení následů činů, (3) pochopení způsobu jak se bytosti rodí v různých světech, (4) pochopení světa s jeho mnohými a rozličnými živly, (5) pochopení různých náchylností bytostí, (6) pochopení povah schopností (*indrija*) ostatních bytostí, (7) pochopení cesty k dosažení pohroužení (*jhān*) a Osvícení, (8) znalost Svých minulých životů, (9) pochopení a schopnost nahlédnout jak bytosti prochází smrtí a zrozením na základě svých minulých činů, a (10) dosažení svobody ze zákalů (*āsava*) myslí a osvobození se moudrostí. (Sepsáno s pomocí "The Middle Length Discourses of the Buddha, Bhikkhu Bodhi, A Translation of Majjhima Nikāya", Wisdom Publications, Boston, 2005; str.165-166.)

³¹ *Veḷuvana* (Bambusový Háj) je zřejmě místo poblíž jejího obydlí, kde Buddha pobýval nejčastěji.

	from their hands, spat away what was in (their) mouths,	
<i>dhanuṃ disvā kākā viya brāhmaṇaṃ akkosamānā disāvidisā pakkamiṃsu.</i>	Reviled the brahmin like a crow that saw a bow ³² and left in different directions.	Zlořečili (tomu) bráhmánovi jako vrána když vidí luk, a odešli různými směry (pryč).
<i>Brāhmaṇo evaṃ bhijjivā gacchante brāhmaṇe disvā brāhmaṇiṃ sīsato paṭṭhāya oloketvā,</i>	When the brahmin's (reputation) was thus destroyed, as (he) saw the brahmins going away, (he) looked at the brahmin lady from her head (down),	Když byla bráhmánova (reputace) takhle zničena, když (tak) viděl jak (ti) bráhmani odchází, podíval se na bráhmanku od její hlavy (dolů),
<i>"idameva bhayaṃ sampassamānā mayaṃ hiyyo paṭṭhāya bhotiṃ yācantā na labhimhā"ti nānappakārehi brāhmaṇiṃ akkositvā,</i>	And blaming the brahmin lady in different ways (starting) : "Exactly this danger (I) presumed since yesterday, and (although) requesting the lady (to obey), we didn't receive (her obedience),	Obvinil bráhmanku různými způsoby, (počínaje slovy) : "Právě tohle nebezpečí jsem předpokládal už od včera, a (přestože) jsem ženu žádal (aby poslechla), nedostalo se nám (její poslušnosti),
<i>etaṃ "evamevaṃ panā"tiādivacanaṃ avoca.</i>	(He) said the words (of scolding) : "Thus indeed (this scoundrel)" etc.	(a spílal) slovy: "Vskutku, takhle (tato bídná žena)" atd.

<i>Upasaṅkamīti "samaṇo gotamo gāmaṇigamaratṭhapūjito, na sakkā gantvā yaṃ vā taṃ vā vatvā santajjetuṃ, ekameva naṃ pañhaṃ pucchissāmi"ti</i>	"Approached" means (thinking) : "the ascetic Gotama is revered by the village, town, (and) the country, it is not possible to go (there) and frighten (him) just by saying something; I will ask him just one question."	"Přistoupil" znamená, (že přemýšlel) : "asketa Gótama je uctíváný vesnicí, městem, (a) zemí, není možné (tam) jít a zastrašit (ho) pouze nějakou promluvou; zeptám se ho pouze na jednu otázku."
<i>gacchantova "kiṃsu chetvā"ti gāthaṃ abhisāṅkharitvā – '</i>	(And) already while going (he) made up the verse: "What (should) be destroyed (etc.)"	(A) už při tom co šel, vymyslel verš: "Co by se (mělo) zničit (atd.)."
<i>'sace 'asukassa nāma vadhaṃ rocemīti vakkhati, atha naṃ 'ye tuyhaṃ na ruccanti, te māretukāmosi, lokavadhāya uppanno, kiṃ tuyhaṃ samaṇabhāvenā'ti? Niggahessāmi.</i>	If he says: "I teach slaughter of this particular (person)," then I will censure him (saying) : "you want to kill those that don't appreciate you, (you) are (here) in order to kill human, why would you be an ascetic?"	Pokud (Buddha) řekne: "Učím vraždu toho konkrétního (člověka)," tak ho odsoudím (slovy) : "chceš zabít ty kdo tě neoceňují, jsi (tu) abys zabíjel člověka, proč bys tedy byl asketou?"
<i>Sace 'na kassaci vadhaṃ rocemīti vakkhati, atha naṃ 'tvaṃ rāgādīnampi vadhaṃ na icchasi. Kasmā samaṇo hutvā āhiṇḍasī'ti? Niggahessāmi.</i>	If he says: "I do not teach slaughter of anything," then I will censure him (saying) : "you don't wish to slaughter (your) lust, etc. Why are (you) then roaming about as an ascetic?"	Pokud řekne: "Neučím vraždu ničeho," tak ho odsoudím (slovy) : "nepřeješ si zavraždit (svůj) chtíč, atd. Proč se tedy potuluješ jakožto asketa?"

³² Předpokládám, že se jedná o zkušenost autora tohoto textu – v té době byly vrány střeleny šípy (z luku), proto se vrány naučily bát se luků. Zdá se, že v té době vrány hrubě krákaly, když viděly luk.

<i>Iti imaṃ ubhatokoṭṭikaṃ pañhaṃ samaṇo gotamo neva gilituṃ na uggilituṃ sakkhissatī”ti cintetvā upasaṅkhami.</i>	So, thinking: "Thus the ascetic Gotama will be able neither to swallow up nor vomit this two-edged (sword-like) question," (the brahmin) approached (the Buddha).	(A) tak myšlenkou: "Takto asketa Gótama nebude schopný ani spolknout, ani vyzvracet tuto dvoj-sečnou otázku," a přistoupil (k Buddhovi).
--	---	--

<i>Atha kho bhagavā kosalesu anupubbena cārikaṃ caramāno yena cañcalikappaṃ tadavasari.</i>	Then the Exalted One, journeying on a gradual journey in (the city of) Kosala and settled there where was Cañcalikappa.	A tak Vznešený, když putoval na cestě ve (městě) Kósala, usídlil se tam kde byla Čaňčalikappa.
<i>Tatra sudaṃ bhagavā cañcalikappe viharati todeyyānaṃ brāhmaṇānaṃ ambavane.</i>	There indeed, the Exalted One stays in Cañcalikappa, in the mango grove of the brahmins of Todeyya (clan).	Tam, vskutku, Vznešený pobývá, v Čaňčalikappě, v mangovém háji bráhmanů (rodu) Tódejja.
<i>Assosi kho dhanañjānī brāhmaṇī – "bhagavā kira cañcalikappaṃ anupatto, cañcalikappe viharati todeyyānaṃ brāhmaṇānaṃ ambavane”ti.</i>	Then the brahmin woman Dhanañjānī heard: "Really, the Exalted One has arrived to Cañcalikappa, He stays in Cañcalikappa, in the mango grove of the brahmins of Todeyya (clan).	Zaslechla pak bráhmanka Dhánaňdžání: "Opravdu, Vznešený se dostavil do Čaňčalikappy, pobývá v Čaňčalikappě, v mangovém háji bráhmanů (rodu) Tódejja.
<i>Atha kho dhanañjānī brāhmaṇī yena saṅgāravo māṇavo tenupasaṅkhami; upasaṅkhamitvā saṅgāravaṃ māṇavaṃ etadavoca –</i>	So, then the brahmin woman Dhanañjānī approached where there was the young man Saṅgārava; (and) having approached (him) (she) told to the young man Saṅgārava:	A tak bráhmanka Dhánaňdžání přistoupila tam kde byl mladý muž Saṅgārava, (a) když přistoupila, řekla mladému muži Saṅgāravovi:
<i>"ayaṃ, tāta bhadramukha, so bhagavā cañcalikappaṃ anupatto, cañcalikappe viharati todeyyānaṃ brāhmaṇānaṃ ambavane.</i>	"Now, dear beautiful-mouthed one, the Exalted One has arrived in Cañcalikappa, He stays in Cañcalikappa, in the mango grove of the brahmins of Todeyya (clan).	"Ted’ se, drahý krásnoličný, dostavil Vznešený do Čaňčalikappy, pobývá v Čaňčalikappě, v mangovém háji bráhmanů (rodu) Tódejja.
<i>Yassadāni, tāta bhadramukha, kālaṃ maññasī”ti.</i>	Now (you), dear beautiful-mouthed one, know the time of it.	Ted’, drahý krásnoličný, znáš toho čas.

Kéž jsou všechny bytosti šťastné a zdravé ☺

mnich Saraṇa